

MALURT

I Harry Potter og mysteriekammeret har professor Slur en time hvor han lærer sine elever om malurt.

I følge en legende spirte malurt fram i sporene fra slangen da den forlot Edens hage. I begynnelsen het planten *Parthenis absinthium*, men Artemis, den greske gudinnen for kyskhed, var så glad for planten at hun oppkalte den etter seg selv. Navnet malurt, som med litt ulike skrivemåter brukes i de nordiske landene, betyr egentlig møll-urt, mens det engelske *wormwood* sikter til plantens bruk som markmiddel.

Overtro og tradisjonell bruk

Den aromatiske malurten har siden oldtidens Egypt vært høyt verdsatt på grunn av sine medisinske egenskaper, særlig for sin styrkende effekt på leveren og fordøyelsessystemet, og som middel mot innvollsorm. I Det gamle testamente omtales malurt som avskyelig og giftig, noe vi i våre dager finner igjen i uttrykket "malurt i begeret". Mens malurtbeget var seierherrenes drikk i det gamle Rom, kom det i den kristne tradisjon til å stå for nederlag og ydmykelse. Ettersom malurten ikke vokser i Palestina, er det imidlertid tvilsomt om det opprinnelig var "vår malurt" som omtales i Bibelen. I hedensk tid kastet folk i Europa malurt på likbålene, kanskje opprinnelig for å døyve lukten. Senere har malurt i mange land vært et symbol på sorg.

I norsk folkemedisin har malurt hatt en viktig plass og urten ble ofte dyrket. Den ble tørket og lagt på sprit, og sprituttrekket var først og fremst et middel mot mageknipe og dårlig fordøyelse. Urten ble også brukt som te, eller den ble kokt i melk. Mot innvollsmark er urten blitt anvendt helt opp mot nyere tid. Malurt hadde også ry for å kunne lindre tannverk. I dag vet vi at vi må være forsiktig med bruken da den kan skade oss ved for mye bruk.

H. Zell, CC BY-SA 3.0

<<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0>>, via Wikimedia Commons

Oppgaver til malurt

- 1) Hvor kommer uttrykket «Malurt i begeret ifra» og hva betyr det egentlig?
- 2) Nevn minst 4 måter malurt har blitt brukt på i tidligere tider
- 3) Forklar hvor malurt kommer ifra
- 4) Hva er ulikt i symbolikken på bruken av malurtbegeret i gamle rom og eldre kristen tro?
- 5) Hvordan ble malurt behandlet for å bli til medisin i norsk folkemedisin?
- 6) Hva er spesielt med lukten på malurt?